

ZAKONI IN AKTI DZ

- zakon: najpomembnejši akt, ki ga sprejema DZ
- pravno obvezujoči akti, ki niso zakon: razloga zakona, odloki, sklepi, proračun...
- pravno neobvezujoči akti: deklaracije, resolucije, priporočila

ZAKONODAJNI POSTOPEK

zakonska iniciativa: dejanje, ki sproži zakonodajni postopek

- vsak poslanec
- vlada
- državni svet
- 5000 volilcev – pobudo volilec za vložitev predloga zakona lahko da vsak volilec, politična stranka, drugo združenje državljanov, pobudo mora v 60 dneh podpreti 5000 volilcev

zakonodajni postopek:

- skupek pravil, s katerimi so urejene posamezne faze v zakonodajnem postopku
- poteka v več fazah, kar omogoča čim bolj pretehtano odločitev
- zakon se sprejme na podlagi 3 obravnave predloga zakona, vsaka obravnava tvori eno fazo postopka

redni zakonodajni postopek:

- ima 3 faze – prva, druga in tretja obravnava zakona
- za prvo fazo je treba predložiti v celoti izdelan predlog zakona

vsebina predloga zakona

- naslov zakona, uvod, besedilo členov, obrazložitev

predhodna obravnava zakona:

- ne sodi v zakonodajni postopek
- o temeljnih vprašanjih in družbenih razmerjih, ki jih je treba urediti z zakonom
- olajša delo parlamenta v zakonodajnem postopku
- omogoča predlagatelju zakona, da preskusi svoje zamisli in predloge v DZ
- lahko predlaga vsak predlagatelj zakona

1. faza: prva obravnava zakona – splošna razprava o predlogu zakona

- predlagatelj predstavi predlog zakona
- razpravlja se o temeljnih vprašanjih, razlogih, ki zahtevajo sprejem zakona, načelih in ciljnih zakonskega predloga
- DZ sklene, da se zakona ne sprejme
 - postopek je končan
 - sklep se sprejme iniciativo DZ ali na iniciativo predlagatelja (*predlaga umik zakona*)
- DZ sklene, da se postopek nadaljuje v drugi obravnavi
 - postopek se nadaljuje v predlaganem besedilu
 - predlog zakona se spremeni ali dopolni

2. faza: druga obravnava zakona – razprava in glasovanje o posameznih členih in o naslovu

- ne razpravlja se na splošno → razen če zahteva 10 poslancev
- besedilo predloga zakona se lahko dopolnjuje in spreminja le z amandmaji
- amandmaje predlagajo: poslanci, matično delovno telo, predlagatelj zakona, vlada
- lahko se obravnava po več členih hkrati, možno je glasovanje o delih posameznega člena → razen če nasprotuje 1/3 navzočih poslancev
- na isti seji se preide na 3. obravnavo, če so bili sprejeti vsi členi predloga, če ni bil sprejet noben amandma

3. faza: tretja obravnava zakona – razprava in glasovanje o predlogu kot celoti

- le izjemoma se razpravlja o posameznih členih
- besedilo naj se ne bi več spreminjalo, razen če so podati tehtni razlogi
- amandmaje predlagajo: 10 poslancev, matično delovno telo, predlagatelj zakona vlada, poslanska skupina,
- zakon je sprejet z navadno relativno večino

hitri zakonodajni postopek:

- uporablja se le izjemoma – zaradi izrednih potreb države, obrambnih interesov, naravnih nesreč...
- razlogi morajo biti posebej utemeljeni in obrazloženi ob vložitvi predloga zakona
- če DZ odloči da zakona ne bo sprejemal po hitrem postopku se zakon sprejme po rednem postopku
- gre za časovno združitev treh faz v eno, ne gre za vsebinsko združitev – opravi se splošna razprava, razprava in glasovanje o členih in naslovu, razprava in glasovanje o zakonskem predlogu kot celoti

- v hitrem postopku ne veljajo roki, ki so določeni za posamezna opravila v rednem zakonodajnem postopku
- drugačna so pravila za vlaganje in odločanje o amandmajih

skrajšani zakonodajni postopek:

- po obliki podoben hitremu postopku – opravi se na enak način kot skrajšani
- po vsebini ni podoben hitremu postopku – gre za manj pomembne, manj zahtevne zadeve

ponovno odločanje o zakonu:

- če DS vloži suspenzivni veto zoper že sprejeti zakon
- zakon se ne obravnava ponovno ampak se o njem samo glasuje
- zakon se ne sprejema z navadno relativno večino ampak z navadno absolutno večino
- predstavnik DS ima pred glasovanjem pravico obrazložiti predloge za suspenzivni veto

postopek sprejemanja drugih aktov DZ:

- nacionalni program: enako kot zakonodajni postopek, vedno gre za uporabo rednega postopka
- poslovnik DZ: enako kot zakonodajni postopek, vlada in volilci nimajo pravice predlagati poslovnika
- obvezna razlaga zakona: poseben postopek v 2 fazah, 1. odločitev ali sprejema predlog za obvezno razlago zakona, 2. razpravlja in glasuje o besedilu obvezne razlage, pripravi sekretariat za zakonodajo in pravne zadeve
- državni proračun: podoben način kot zakonodajni postopek, posebnosti: vlada je edini predlagatelj proračuna, razprava o predlogu proračuna se deli na splošno razpravo in razpravo o delih proračuna
- resolucije, deklaracije in drugi akti: poenostavljen zakonodajni postopek, DZ na isti seji opravi splošno razpravo, razpravo in glasovanje o delih akta, glasovanje o aktu kot celoti, lahko pa v večfaznem postopku